

Interviewee: Trinh Kim Duyen

Interviewer: Le, Lily

Location: Saigon Radio, Houston, Texas

Date: 2011-03-03

Identifier: wrc02795

Context: This recording and transcript form part of a collection of oral history interviews conducted by the Vietnamese American Heritage Foundation and donated to the Chao Center for Asian Studies at Rice University. This collection includes video recordings of interviews with Vietnamese Americans native to or living in Texas. This interview forms part of the national 500 Oral Histories Project conducted by the Vietnamese American Heritage Foundation.

This transcript was written by Mr. Hieu Do in 2014 by recommendation of Ms. Nancy Bui of the VAHF, and has not been verified by staff at Rice University.

<video 1>

!: My Name is Lili Lee , today is march, 3, 2011. Im going to interview mr Trinh Kim Duyen, At sai gon radio station, of the beaule Houston, this is a part of 500 oral histories project Of the Vietnamese American Heristage Foundation. Xin ông giới thiệu tên tuổi và sinh quán.

00:48:@: Trước khi phỏng vấn xin chị cho biết tên,

!: Thưa tôi là Lili Lê

00:54:@: Chị hoạt động trong hội văn hóa này lâu chưa ạ ?

!: Cũng mấy năm rồi ạ

01:01:@: Tôi lên đây phỏng vấn theo yêu cầu của hội đề ra, tôi tên là Trịnh Kim Duyên sinh năm 1945 tại Thái Nguyên, Bắc Việt, tôi lớn lên và theo làn sóng di cư cộng sản vào nam. năm 1975, tôi đi tù cộng sản và năm 1992 tôi sang Hoa Kỳ tị nạn theo chương trình HO. chị muốn biết thêm phần nào về tiểu sử nữa ạ.

!: Dạ thưa lúc mà ông ở ngoài bắc thì gia đình gồm có những ai, và năm sau năm 1954 thì tất cả gia đình có vào nam hết hay một phần ở lại ngoài bắc không ?

01:59:@: Trong gia đình ngoài thân phụ tôi còn có 7 anh chị em, 5 trai hai gái, sau năm 1945 thật sự ra tôi sinh năm 1944 chứ không phải 45, thân phụ đổi lại thành 45 vì lý do gì tôi không biết. Nhưng mà năm đó là năm chết đói ất Dậu năm 45 may mắn trong gia đình tôi không bị ảnh hưởng, không phải thuộc loại khá giả gì nhưng mà cũng trung lưu đủ ăn, gia đình cứu trợ cứu mang cho đồng bào xung quanh thoát khỏi nạn đói 45, đến năm 1952 từ hà nam phủ lý tôi di chuyển lên Hà Nội học lớp hai lớp ba, gọi là lớp 1 lớp hai của tiểu học bây giờ ấy, năm 1954 tôi di chuyển vào Sài Gòn học lớp nhì ở trường Bà Triệu, ở dưới Chợ Lớn, là trường dành cho những người bắc di cư vô học đặt tên là trường Bà Triệu, ở chung với tiểu học Nam Kỳ cũ, học buổi trưa thôi. Tôi nhớ năm 55 là trường Bà Triệu là lớp 5 đến lớp đệ nhất thôi,

!: xin ông nói rõ ông ở Hà Nam Phủ Lý rồi về tới Hà Nội, sau đó vào Nam, trong thời kỳ chiến tranh gia đình ông đã bị ảnh hưởng như thế nào ?

04:22:@: Nói về chiến tranh Việt Pháp, sau khi việt minh cướp chính quyền năm 1945 thân phụ tôi là thuộc gốc của Việt Nam quốc dân đảng, đảng mạnh nhất thời đó, lý do thì lịch sử đã nói cộng sản cướp chính quyền tại Hà Nội, lịch sử đã nói nhiều sau khi thân phụ tôi bị cộng sản bắt bỏ tù đày, nó cho tấn xuống hồ ao thoát khỏi vì có không biết có lý do gì, đã chuẩn bị bị bỏ xuống sông rồi, thân phụ tôi chạy lên Khâm thiên ở gần Ngã tư Sở, nhỏ tuổi tôi rất nhớ , năm 1945 trong thời gian đó ông thân phụ tôi lên hà nội may mắn có sự giúp đỡ nào đó, được làm vô trong Nha công an bắc phần ở Hà Nội, theo làn sóng di cư được sở công an Hà Nội di chuyển cho vào trong Nam, trong Nam thân phụ tôi vẫn phục vụ trong sở công an, tôi vẫn nhớ ở nhà của Xà Bông Trương Văn Bền ở dưới cầu gần chợ Lớn cơ. Tôi nhớ hăng đó của kho của xà bông của Trương Văn Bền dành cho tị nạn bắc bộ. Và thân phụ tôi vẫn đi làm tại sở công an trên Sài Gòn, không nhớ ở đâu, bảy chị em lớn lên phục vụ trong quân đội, một anh và tôi phục vụ trong quân đội, thằng em làm giáo sư tốt nghiệp đại học khoa học, nó dạy ở dưới Cao Lãnh.

!: Ông vào quân đội năm nào ạ ?

07:01:@: Thật sự ra thì đến năm 1967 tôi đã hết tú tài hai, học ở trường Chu Văn An, năm 63 tôi vẫn học, đến năm 64 tôi ra trường và đậu tú tài hai, đậu thường thôi, đậu tứ thôi. Học hành cũng không ra cái gì cả, lên học đại học hết văn khoa lại luật khoa, không được cái gì cả, không bằng cấp nào cả vì học dốt quá đi, đến năm 1967 có chương trình động viên của chính phủ, bắt buộc những người học sinh, sinh viên đang theo học không đậu thì phải nhập ngũ, năm 1967 tôi đi nhập ngũ khóa 26, tôi xin nói một điểm đặc biệt của khóa 26 của tôi, khóa 26 thuộc loại thặng dư tài nguyên, sĩ số quá đông đi trung tâm 3 tình nguyện ở dưới Quang Trung, ai tình nguyện cho về để đi khóa tiếp là chỉ được nghỉ 4 tháng thôi, tôi tình nguyện đi khóa 26 luôn không trở lại nữa.

!: Ông theo tôn giáo nào ạ ?

08:29:@: Nói đến tôn giáo xin lỗi chị phỏng vấn, mỗi người một tư tưởng, một tư tưởng khác nhau. dù sao hôm nay tôi hơn sáu chục tuổi rồi, mỗi người mỗi tư tưởng khác nhau, tôn giáo gia đình là phật giáo thuần túy, nhưng đối với tôi phật giáo cũng như thờ cúng ông bà, hơn nữa tôi không tin tưởng vào tiên giới, vì bố mẹ ông bà vì dòng giống là phật giáo tôi chấp nhận chứ tôi không muốn tôn giáo nào cả.

!: Ông bà có bao nhiêu người con ?

09:11:@: Tôi nói chị 7 người 4 gái 3 trai.

!: Các cháu đang làm gì ?

09:22:@: tôi ạ, xin lỗi gia đình tôi giờ có 2 gái 1 trai.

!: Các cháu ở Mỹ hay ở đâu ạ ?

09:31:@: Thì đi học tập đi tù cộng sản về thì được HO cho đi theo nhân đạo, tôi đi theo cả gia đình 1 vợ ba con.

!: Các cháu hiện còn ở với ông bà hay ở riêng, ông đã có cháu nội cháu ngoại chưa ?

09:51:@: Tôi có một đứa con trai lớn, một con gái lớn, một con gái lớn ở Austin một đứa con trai ở dưới County, đứa con gái nhỏ đi học cháu làm manager trong head của của Nguyễn Đình Thắng,

!: Trong thời gian ông ở Mỹ thì ông nghĩ gì về chính sách của Mỹ trước khi năm 75 họ ồ ạt vào Việt Nam đó là lý do đúng hay sai ?

10:35:@: Nếu hỏi câu đó thì đi ngược lại bản tính của con người, thật sự ra tôi dòng giống từ nòi cách mạng, đấu tranh. Không có công bằng là phải đấu tranh, lúc lớn lên đi học 20 tuổi đầu, nước Mỹ đã ồ ạt vào Việt Nam rồi, gia nhập thủy quân lục chiến lúc đó mới biết là Mỹ viện trợ từ rằng tới đầu, cho miền nam, nếu nói tinh thần dân tộc, Mỹ nó viện trợ cho vậy thực tình tôi không có cảm tình lắm, hỏi ngược lại tại sao không thích Mỹ tại sao đi HO đó là vấn đề rất lớn rất khác, thật sự ra thành thật đối với Mỹ tôi không đồng tình cho lắm, vì Mỹ nó ở Việt Nam gọi là như một người thái thú, mọi người dân đều phục tùng nó, mình phụ thuộc nó, tôi không thích con người Mỹ cho lắm, làm việc phải làm việc chứ không thích người Mỹ, đến năm 75 sau khi Nam Vang thất thủ trước Sài Gòn, thủ tướng Matarac của Cambodia Mỹ đòi đưa đi, các nước trả lời Mỹ tôi ở lại với quê hương đất nước cảm ơn người Mỹ, nhưng tôi phải nói thật là người Mỹ, tôi tiếc đã làm bạn với người Mỹ, tôi phải lập lại câu nói đó của thủ tướng Ma tac.

!: Trong gia đình Việt Nam ở Mỹ ông nghĩ nên giữ phong tục nào của người Việt Nam, và nên bỏ cái nào của người Việt Nam.

13:16:@: Cái trong gia đình luôn dạy con cái là phải giữ cái văn hóa cổ truyền của dân tộc, đi thưa về dạ . đi đâu trước khi ra khỏi nhà phải chào hỏi bố mẹ, khi về phải chào bố mẹ, phải giữ gìn văn hóa Việt Nam. Nhưng mà thật sự ra tôi ở Mỹ từ năm 1992 tới nay, con gái tôi từ lúc 6 tuổi giờ nó hai mấy rồi, nó hấp thụ cái nền văn hóa của Việt Nam, chưa hoàn chỉnh cho lắm, nó hấp thụ văn hóa Mỹ rất nhiều, ăn cơm muốn ăn lúc nào ăn, không có ngồi bàn chung với bố mẹ, nó bị ảnh hưởng văn hóa Mỹ nó rất nhiều. Thực ra văn hóa Mỹ nó cũng có nhiều cái rất tốt, tốt hơn hẳn xã hội khác, các nước trên thế giới. Như chị thấy làm gì cũng phải từ trên xuống dưới, ai tới trước đi trước, tới sau đi sau, không chen lấn. Một xã hội tôn trọng luật pháp, trị dân chúng bằng luật pháp. Tất cả mọi người dựa vào luật pháp, mọi sai trái đều phải ra tòa, vì lý do đó mọi người phải tôn trọng luật pháp, đó là điều mà hay của văn hóa Mỹ.

!: Như ông đã nói là ông không thích người Mỹ lắm vậy ông không thích người Mỹ hay ông không thích chính sách của Mỹ với các nước.

15:13:@; thực ra tôi không thích chính sách, tôi không đồng ý với chính sách cai trị của Mỹ với Việt Nam, họ đến họ cho rất nhiều nhưng mà họ bắt buộc phải làm theo ý họ, bằng chứng sau khi tổng thống Nixon sang giao hảo với trung cộng, gạt hẳn Đài Loan ra khỏi liên hợp quốc, đường lối cai trị đối với dân . Ngay đơn vị tôi mỗi tiểu đoàn có 2 vị cố vấn để kêu gọi pháo binh yểm trợ cho chiến trường, họ điều khiển theo lối của kẻ trên hơn là sự giúp đỡ

!: Ông sang đây thì ông hành nghề gì ?

16:29:@: Sau khi đi học đại học ra, cấp bậc bằng cấp cao để học lên, không có nghề nghiệp, không có tay nghề, đi nhập ngũ khóa 26 dự bị thủ đức, vì mình không có nghề nghiệp, không có sự quen lớn để đưa

về những đơn vị văn phòng, tôi đã tình nguyện vô thủy quân lục chiến, nghĩ rằng binh chủng đi hành quân rồi cũng về gần nhà, chứ tôi không có nghề nghiệp chuyên môn nào để bảo bọc cho bản thân ngoài cái vấn đề cầm súng.

!: Khi ông sang Mỹ ông có đi làm nữa không ?

17:32:@: Tôi sang đây tháng 7 , 28 tháng 7 năm 1992 theo diện HO 12 sở dĩ tôi theo HO 12 vì tôi không có thân nhân, không có bà con không người nào đi từ 1975, lúc đó chính phủ Hoa Kỳ thỏa thuận với chính quyền Việt Nam cho đi tị nạn cho những người tù 3 năm trở lên đó là sự can thiệp của nước Mỹ, điều đó chúng tôi cảm ơn nước Mỹ rất nhiều. Tôi cũng quan niệm mình không thích như vậy, nó nắm kè có tóc chứ nó đâu có nắm kè đầu trọc, tôi không có bà con thân thuộc bên này không anh em ở nước Mỹ, nó sang nó nuôi báo cô làm gì, thành ra tôi không nộp đơn xin đi lúc đầu, lúc mà thấy người ta nộp nhiều quá đi, rồi bà vợ bả hối nhiều tại sao anh không đi nộp đơn, lúc tôi nộp đơn vắng hoe à, không còn người nào lên xin giấy tờ, vì lý do đó tôi đi chậm thế, sang đây năm 1992 được may mắn đi làm, cũng đi làm, không nghề nghiệp không tiếng anh, không khả năng gì, ngoài nghề đi học và cầm súng không có nghề gì sau lưng, tôi vô lao động thuần túy từ 1992 tới giờ, thuần túy tay chân, không thuộc loại văn phòng, không thuộc loại quần là áo lượt, không loại đi vô có người chào, mình dùng theo đúng từ Việt Nam gọi là cu li

!: Ở xứ Mỹ này mình đi làm thì không phân biệt tại vì mỗi người có một việc riêng, thì riêng ông nhận xét thế nào về cơ hội làm việc trên đất Mỹ

20:24:@: Ở cái xứ Mỹ này tôi làm việc cho bp thuộc loại sản xuất van cho bơm dầu, cái quan niệm ở đây, nước Mỹ cũng giống như nước nào, muốn vô làm việc ngoài Apply nộp đơn thì phải quen biết bên trong trước, chứ nộp đơn không thì trong số này chưa chắc tới phiên mình, trừ khi mình có tay nghề đặc biệt thì không nói, còn trong giới lao động, một xấp nó móc ra người nào trúng người đó, còn nếu quen biết bên trong nhắc nó một cái thì nó sẽ ưu tiên đi làm, quen biết không phải cho tiền đút lót như việt nam không phải, ở Mỹ không có chuyện đó, nhưng mà mình nhắc thẳng sếp mình tao có người quen nộp đơn đó mà xem mà kêu nó cái nó sẽ kêu, chứ trông vô nộp đơn xin lỗi chị lâu lắm, nộp đơn không bằng cấp chuyên môn, không nghề gì, làm lao động thì lâu lắm.

!: trình độ học vấn của các con cái của ông ra làm sao

21:58:@: Cái đó thì trình bày với chị con trai học dốt cũng giống tôi, ngành ngành thôi, cháu giờ có 1 vợ và 1 đứa con gái, cháu nó làm cho fire department từ 1997 đến nay, còn đứa con gái thứ 2 lấy bằng BA tôi không biết BA là tương đương với bằng gì, nói BA tôi biết BA thôi nó tốt nghiệp university ở Michigan. May mắn sao vừa tốt nghiệp xong ở dưới Austin kêu về làm ở sở cấp bằng lái xe đó chị, cấp bằng lái xe, mình xài bằng lái xe nó cấp, nó làm ba bốn năm r lập gia đình, chồng nó làm cho Computer network, đi công việc ở nước ngoài liên miên, nó làm được ba bốn năm nó không đi làm nữa, hiện giờ nó mở tiệm bông tươi dưới Houston, đứa con gái út thì lấy bằng MA về sức khỏe tâm thần tôi cũng không hiểu lắm, cũng là bác sỹ y khoa nhưng về tâm thần gì đó mình không nắm vững, tôi cứ hỏi nó bảo bố có biết gì đâu bố hỏi. Thì nó lấy cái bằng MA cái đó, cái bằng đó thì đâu phải để kiếm việc làm đâu phải là bác sỹ đâu mà để kiếm tiền, trong thời gian này nó làm cho Nguyễn Đình Thắng của văn phòng SOS,

T!:ên con gái út là gì ?

24:24:@: Trịnh hoành Anh, tên Mỹ là Hanny Trinh

!: Ông có kỷ niệm gì về quê hương Việt Nam, kỷ niệm vui hay kỷ niệm buồn?

24:38:@: Như chị cũng biết gia đình tôi thuộc loại gia đình bình thường, không phải khá giả, dưới trung lưu cái kỷ niệm mà cho đến giờ tôi thấy cảm thấy đau buồn trong cuộc chiến tranh Việt Nam năm 1945, sau khi Việt Minh đánh Pháp, chạy loạn, tôi ở với gia đình ở dưới Hà Nam Phủ Lý, thuộc loại ở làng Quế chứ không biết làng Quế là làng nào, lúc chạy loạn là lúc đó tôi có hai chị gái lớn rồi, lúc đó mà hai bà chị tôi cũng phải mười bảy mười tám rồi tôi chạy loạn, năm 45 tôi mới có hai ba tuổi tôi sinh năm 44 lúc đó có hai ba tuổi, thì gánh tôi một bên để đỡ 1 bên để đi chạy loạn, để tôi 1 bên ngồi 1 bên đi chạy loạn, vì sao tôi nhớ được đến vậy, vì chị phải trở ngược lại trong cuộc chiến của mình năm 1975 với cộng sản, tôi ở binh chủng thủ đô tôi đi khắp 4 vùng chiến thuật, nơi nào có chiến nặng là nhảy dù phải tăng cường vào mùa hè đổ lửa năm 1942 tôi ở trên căn cứ đông hà quảng trị, tôi ở trên căn cứ của chỉ biết là nơi kháng chiến của vua Duy Tân hồi đó, tôi ở trên đó mà vào mùa hè đổ lửa năm 1972, chỉ coi lại hình ảnh những đứa bé ba bốn tuổi chạy giặc cộng sản đại bác bắn trên đường ào ào ào ào, mà trên cái hình chị mới thấy nó đau thương, nhớ lại cái của mình đứa bé bốn năm tuổi tay cầm cái siêu, tay cầm cái chiếu, mang tất cả trên vai chạy loạn, chị xem những cái hình ảnh đó mới rớt nước mắt, thương cho những đứa trẻ Việt Nam trong cuộc chiến ở Việt Nam, vì mất mát quá nhiều, ngay tôi cũng vậy, ngay khi rời đại học tôi mất hết tuổi trẻ đi lính, đi tù đi sang Mỹ làm cu li lao động, không có tuổi trẻ đó là một sự đau buồn đối với cá nhân tôi, là không có tuổi trẻ, vì chiến tranh việt nam thành ra đưa đẩy tôi vào một thế không có tuổi trẻ.

!: Còn kỷ niệm vui?

27:26:@: Thật sự với chị, cái kỷ niệm hồi bé tôi cũng không có cái kỷ niệm gì vui cho lắm, không như ý muốn của mình, thành ra hơi đau buồn một chút, vì không có gì cả, bố thì chạy Việt Minh cộng sản, vất chân lên cổ mà chạy may mà không thấy ba lô xuống sông, trốn lên Hà Nội không có thì tôi đã là loại không có cha rồi,

!: Vậy vào Sài Gòn cũng không có gì vui hay sao ạ ?

28:21:@: Vào Sài Gòn thì gia đình lại cũng thuộc vào cái loại hơi thiếu ăn một chút, bố thì đi làm, mẹ thì không đi làm ở nhà, hai chị gái thì không nghề nghiệp, đi làm may thì được bao nhiêu tiền đâu. Đi may áo dài ngồi cong lưng ở tiệm may cũng được bao nhiêu tiền đâu. Tôi với đứa em thì đi học đi học thì đâu có xe nào đi học đi bộ rồi chị thấy từ chợ vườn chuối phùng đình phùng xuống trường bà triệu dưới Chợ Lớn, đi bộ bốn năm cây, có lúc phải đi bộ, không có tiền đi xe bus, thành ra làm gì có kỷ niệm vui gì.

!: Rồi những ngày sang đây cũng không có gì vui sao ?

29:22:@: Thực sự sau khi sang bên này vì tôi ở một tháng 13 ngày sang Mỹ là tôi đi làm rồi, phải nhắc lại chị là sau khi đi lính và tù cộng sản về không nghề nghiệp, năm 82 cộng sản cho về, nói cộng sản cho về đâu phải là ở binh chủng thủy quân lục chiến một binh chủng nổi tiếng của VNCH đâu phải cộng sản nó dễ dàng cho về, tôi đi tù gãy chân phải. Bị gãy chân phải chị thấy không có bột để mà bó, vợ phải gửi

băng lên, nó cắt 2 cây nó nẹp vô ống chân thì làm sao chân nó ngay ngắn được đó, chị hỏi xem làm gì có kỷ niệm vui, vì lý do gãy chân năm 82 nó cho về, không nghề nghiệp đi ra chợ trời bán, ra chợ trời bán, mua gì bán đó chị thấy đó cuộc sống như xuống đất đen rồi, không còn ánh sáng mặt trời mấy thằng công an nó muốn bắt là nó bắt nó muốn đuổi là nó đuổi tôi trong thủy quân lục chiến hào hùng, mà giờ chả nhẽ bán như thế này, phải chấp nhận đầu hàng chấp nhận nghe lời cộng sản chẳng, bản tính cá nhân không làm chuyện đó được, vì bản chất công an không mua cà phê không cho điếu thuốc nó sẽ bắt, thôi tôi nghĩ rằng tôi không làm được vậy, thì về mới nói với vợ, đói kém chịu vậy thôi chứ tôi không làm vậy chị thấy cuộc sống của tôi làm gì có vui. Sang đây thì đi làm thì một tháng 13 ngày tôi đi làm từ đó sáng sáu giờ đi chiều 5h về nghỉ không giám nghỉ nghỉ sợ mất giờ OT, cuộc sống có gì mà vui hả chị.

!: Sang đây ông có hiện thời ông ở nhà mua hay mượn hay là gì ?

32:00:@: Sang năm 1992 thì sang được thằng em cọc chèo nó bảo trợ thì anh em cọc chèo thì chị biết rồi, tôi lấy đứa chị nó lấy đứa em, nó dặt vô hãng nó làm luôn nó thuê apartment cho ở từ 1992 đến 1997 vào năm 1997 tôi mua cái nhà ở chỗ chợ hồng kong, từ 1997 đến giờ, cái nhà đó thì quá lâu từ năm 1976 rồi nghe là xây từ đó. Con cái cứ nói bán nhà đi mua nhà khác, nhưng mà trong thời gian này chị biết tôi vẫn chưa trả hết tiền nhà. Mua bán nhà ở đây đang trả 400-500 sang kia trả ngàn mấy chịu sao nổi. Thành ra tôi vẫn giữ nhà đó ở đến ngày hôm nay.

!: Trong nhà ông có cái vườn không ?

33:10:@: Nói với chị, vườn thì vườn sau có, bà xã bà ở nhà trồng trái cây nọ trái cây kia, chứ còn tôi thuộc loại chây lì không có ra vườn

!: Bà nhà trồng được những cây gì ?

33:28:@: Cây cam, rồi mấy cây gì tôi cũng không nắm vững lắm, tôi ít để ý, tôi nói với bà xã muốn ăn thì ra chợ mua chứ trồng làm gì, bà thích trồng bà trồng chứ tôi cũng chả nắm vững là cây gì.

!: Bà có hạnh phúc với cuộc sống bên này hay là bà ấy ?

33:55:@: Bà xã tôi thích ở bên này, bà bảo là giờ cho về còn lâu tôi mới về, ở đây còn có nọ có kia, về ở Việt Nam muốn gì không có. Bà xã tôi bà thích ở bên này nhiều hơn tôi.

!: Bà đã về hưu chưa ạ ?

34:23:@: Bà xã tôi là chuyên viên phòng thí nghiệm của bệnh viện Sài Gòn, tụi tôi quen nhau từ thời 68 69 70 tụi tôi quen nhau, mới đầu tiên vào bệnh viện 65 trước, rồi lấy tôi thì mới chuyển về bệnh viện Sài Gòn. Và làm bệnh viện Sài Gòn cho đến trước khi đi định cư theo HO, sang bên này bà xã tôi thuộc loại chuyên viên phòng thí nghiệm nhưng mà không có tiếng anh làm sao lấy bằng y tá tiếng Anh thành ra sang đây mới có bốn mấy, sang lao động vợ va vợ vẫn, thời gian này nghỉ ở nhà không đi làm gì cả, gia đình chỉ có mình tôi đi làm, mấy đứa con đứa nào có gia đình đứa nấy, còn đứa út nó ở với tôi thì nó lo tôi vẫn đi cà để mà nuôi.

!: Nếu sinh 44 thì năm nay ông cũng 65 rồi

35:41:@: Nếu sinh năm 44 là tuổi thật giấy tờ là tháng 8 này là full đủ tuổi đó, nhưng mà nói chị thực sự tôi không nghĩ về hưu, vì tôi ở bên này như chị trình bày trước là tôi thuộc loại không có anh em bên này không anh em nào bên này.

!: Ông có giúp đỡ anh em ở Việt Nam không ?

36:11:@: Thành ra vì lý do đó tôi phải giúp rất nhiều phải nói giúp rất nhiều, ở Việt Nam có việc gì gọi sang, anh thế này em thế này, mấy bà chị mấy bà thông cảm. bà không thắc mắc gì, chỉ có mấy đứa em, đứa em trai hồi đó tốt nghiệp sư phạm cử nhân hóa học đi dạy dưới Cao Lãnh, sau năm 75 nó dính vào chương trình phục quốc nó phải trốn xứ nó đi nó xuống bến cát bình dương, để tôi tả lại cái đó chị mới thấy có vui không. Nó trốn cái danh đổi tên đổi họ đổi bố mẹ đổi giấy tờ để cộng sản không bắt nó, không truy lùng ra, mà chị biết trốn lên bến cát vùng kinh tế mới, nó vô ở sâu lắm. không biết chỗ nào, cuộc sống thì nó làm nghề thò than, chị biết là thò than là cái xe đạp bỏ lên một hai trăm ký than đó, phải đi ban đêm, đi ban ngày công an nó bắt đấy đâu phải đạp xe đạp, đi lên Sài Gòn cầu bình lợi bán, đẩy từ Bến Cát về đến cầu bình lợi, chị biết năm mấy cây, đi đường nhựa bốn mấy cây, đẩy bộ đường rừng mười mấy cây, về bán hai bao than hai trăm ký, chị biết bao nhiêu tiền, lúc gãy chân nó trả về tới nhà còn chống nạng, thằng em nó đạp xe về bán than xong nó về, tôi đang nằm trong phòng, nó cầm cái bát nó khóc, thằng em mình đến độ như vậy, không có gì mà vui trong cuộc sống tôi hết.

!: Trong suốt một tiếng đồng hồ nói chuyện ông còn có điều gì muốn nói thêm hoặc có điều gì tôi chưa có kịp hỏi mà ông muốn nói không ?

38:53:@: Bây Giờ tôi nói thêm với chị, về cuộc đời đúng là chỉ có buồn không có gì vui, trong cuộc sống đi lính về cuộc chiến ở Việt Nam bị như thế nào, nếu thuộc loại bảo tồn văn hóa để thế hệ sau nó biết, thì ý tôi muốn chị là bằng cách nào đó để làm sao đó con cháu nó hiểu lý do tại sao có mặt ở đây. Tại sao con cháu có đây, đa số bây giờ tụi nhỏ không biết một cái gì cả chị làm sao phải khuếch trương thật lớn, rộng rãi, cho học sinh lớp nhỏ phải giải thích cho hiểu rõ để chị thấy, dù tôi không thích đường lối cai trị của Mỹ nhưng đó vẫn phải là một sự cảm ơn, không có tổng thống Reagan và Carter thì chúng tôi những người tù không có mặt ở nước Mỹ, cảm ơn họ rất nhiều.